

Výročná správa činnosti neziskovej organizácie

Castellum, n.o.

za rok 2016

Nitra

1. 2. 2017

IČO: 45734186, DIČ: 2023111090, Nám. Jána Pavla II., č. 7, 95050 Nitra

Obsah

1. Úvod

2. Prehľad činností vykonaných v roku 2016

3. Ročná účtovná závierka a zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých

4. Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

5. Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch (vrátane prehľadu rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov)

6. Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

7. Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie

Prílohy :

Ročná účtovná závierka

Poznámky k ročnej účtovnej závierke

Komplexná výsledovka 2016

1. Úvod

Nezisková organizácia Castellum, n.o. bola založená zakladacou listinou zo dňa 21. 9. 2010. Obvodný úrad Nitra, odbor všeobecnej vnútornej správy príslušný na konanie ju zapísal do registra rozhodnutím zo dňa 24.9.2010.

Osvedčenie o živnostenskom oprávnení má na vykonávanie živnosti:

1. Vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti
2. Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
3. Sprostredkovateľská činnosť v oblasti služieb
4. Vydavateľská činnosť
5. Prenájom hnutelných vecí
6. Prevádzkovanie kultúrnych, spoločenských a zábavných zariadení
7. Pohostinská činnosť a výroba hotových jedál pre výdajne

Všeobecno - prospešnými službami, ktoré nezisková organizácia podľa štatútu i podľa zakladacej listiny poskytuje je tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt. Ďalej, záchrana a obnova Nitrianskeho hradu, NKP.

2. Prehľad činností vykonávaných v kalendárnom roku 2016 s uvedením vzťahu k účelu založenia neziskovej organizácie

V súvislosti so skutočnosťami spomenutými v úvode vykonávala nezisková organizácia v roku 2016 činnosť spojenú s chodom a prevádzkou Diecézneho

múzea Nitrianskeho biskupstva. Toto múzeum malo počas mesiacov apríl - október otváracie hodiny od 10:00 do 18:00, a to od utorka do nedele. V mesiacoch november - január boli v minulosti otváracie hodiny obmedzené. Múzeum bolo možné navštíviť iba počas víkendov a to v čase od 10:00 do 15:00. V roku 2016 sme po prvýkrát ponúkli návštevníkom možnosť navštíviť Diecézne múzeum i v zimných mesiacoch každý deň, a to od 10:00 hodiny do 15:00 hod. V mesiacoch november a december bola návštevnosť múzea vysoká, a tak takéto predĺženie otváracích hodín plánujeme zachovať i v tomto roku. Múzeum je zložené z dvoch stálych expozícií - „Keď písmo prehovorí“ a „Klenotnica“. Táto inštitúcia je v zriaďovateľskej pôsobnosti Rímskokatolíckej cirkvi - Biskupstva Nitra – teda zakladateľa neziskovej organizácie, nie je preto naviazaná na rozpočet vyšších územných celkov. V tejto súvislosti je i finančne závislá na zriaďovateľovi. Jediné príjmy, ktoré dosahuje, sú príjmy z predaja vstupného, ktorého výšku možno považovať skôr za symbolickú : 1 Euro / 50 centov po zľave. Zámerom Diecézneho múzea Nitrianskeho biskupstva je vybudovanie profesionálnej vedeckej inštitúcie, ochraňujúcej, sprístupňujúcej a propagujúcej cirkevné a umelecké pamiatky. Prostredníctvom expozície faksimile listín i kresťanského umenia sa múzeum chce podieľať na rozvíjaní a upevňovaní historického aj kresťanského povedomia širokej verejnosti, predovšetkým však mládeže. Viest' návštevníkov k hlbšiemu zamysleniu sa nad zmyslom života, a to všetko v otvorenom dialógu a v ekumenickom rozmere v duchu súčasnej evanjelizácie. Vysoká návštevnosť tejto inštitúcie svedčí o jej stálosti a kultúrnom význame, nezisková organizácia tak v roku 2016 v plnej miere poskytovala všeobecno-prospešné služby uvedené v štatúte. Organizovala prácu zamestnancov pracujúcich na dohodu, vybavovala skupinové objednávky návštev a komunikovala s návštevníkmi. Zabezpečovala otváracie hodiny v múzeu, organizovala odborné semináre pre zamestnancov, kde ich pripravovala na vedenie i sprievodcovskú činnosť v múzeu. V roku 2016 vykonávala tiež vzdelávacie programy pre deti a mládež, najnavštevovanejšou formou bol program „Hľadanie strateného Nitrianskeho pokladu“. V roku 2015 boli začaté práce na sprístupnení tretej etapy múzea. V rámci archívu, ktorým Nitrianske biskupstvo disponuje, je zachovaných viacero hudobných nástrojov, ktoré budú súčasťou novej expozície o hudobnom živote na Nitrianskom hrade. V roku 2016 pokračoval výskum a reštaurovanie týchto nástrojov a veríme, že v roku 2017 sa

nám ich podarí vystaviť.

Veža Katedrály - baziliky sv. Emeráma

Organizácia Castellum, n.o. sa už v roku 2015 ujala organizovania výstupov na vyhliadkovú plochu ochodzy, ktorá sa na veži nachádza. Turisti v mesiacoch apríl – až október tak majú denne (okrem pondelka) možnosť vystúpiť na vežu. Na vyhliadkovú plochu vedie 113 schodov, výstup končí pod zvonmi, ktoré návštevníci majú možnosť vidieť a aj počuť celkom zblízka. Ochodza ponúka nádherný výhľad na mesto Nitra, v rámci letnej sezóny sme pripravili možnosť vystúpiť hore aj potme, a to každý piatok počas premietania filmu. O výstup na vežu je naozaj veľký záujem, tento výstup výrazne zatriktívňuje návštevu Nitrianskeho hradu.

Žiadosti o dotácie na rok 2016

V rámci dotačnej schémy Ministerstva kultúry Slovenskej republiky sme v roku 2015 žiadali o finančné prostriedky na rok 2016 v projekte s názvom „*Knižná publikácia : Mariánske a trojičné stĺpy v premenách času, Nitriansky kraj*“. V roku 2015 sme úspešne vydali prvý diel tejto publikácie, ktorá bola zameraná na Trnavský kraj. V roku 2016 sme pokračovali v príprave publikácie zameranej na Nitriansky kraj. Cieľom projektu je pripraviť publikáciu o trojičných stĺpoch v Nitrianskom kraji, vydanie publikácie je plánované na rok 2018.

V roku 2015 vstúpila nezisková organizácia Castellum,n.o. spolu so svojim zriaďovateľom do doteraz najvýznamnejšieho projektu. Projektom s názvom „Zlepšenie turistickej infraštruktúry sprístupnenia národnej kultúrnej pamiatky – Nitra hrad – vrátane obnovy jeho častí“ sa Castellum,n.o. ako partner uchádzalo o podporu z Nórskeho fondu v rámci programu „Ochrana a revitalizácia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpora diverzity v kultúre a umení v rámci európskeho kultúrneho dedičstva“, spolufinancovaného z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a štátneho rozpočtu Slovenskej

republiky. Správcom programu je Úrad vlády Slovenskej republiky. Nitriansky hrad bol v rámci tohto projektu podporený sumou 697 814,00 eur. Nezisková organizácia v rámci tohto projektu ako jeho partner, zabezpečovala propagáciu projektu a celého Nitrianskeho hradu, usporadúvala konferencie o projekte a rozvoji hradu. Na to má v rámci projektu vyčlenenú čiastku 18 605,00 eur. 6. 4. 2016 usporiadala nezisková organizácia druhú, priebežnú konferenciu k tomuto projektu. Viac o konferencii i o samotnom projekte je uvedené na tomto linku:

<http://www.biskupstvo-nitra.sk/oznamy/zlepsenie-turistickej-infrastruktury-spristupnenia-narodnej-kulturnej-pamiatky-nitra-hrad-vratane-jeho-casti/>

Záver roka 2016 sa v súvislosti s týmto projektom niesol v znamení ukončenia riešenia tohto projektu. Jedným z jeho výstupov je aj Objekt služieb turistom, o ktorom sa postupne začalo uvažovať ako o budúcej kaviarni na Nitrianskom hrade. Objekt bol vybudovaný na predpolí hradu, zasadený je pod úroveň terénu tak, aby nenarúšal siluetu hradu. Castellum, n.o. sa v tejto súvislosti začalo pripravovať na prevádzku tohto zariadenia tak aby zisk mohol byť použitý pri záchrane a obnove hradu. Už od roku 2016 tak organizácia účtuje v podvojnom účtovníctve a v roku 2017 sa stane platcom DPH.

Vstupný poplatok do areálu Nitrianskeho hradu

Od 1. 4. 2012 došlo na Nitrianskom hrade k významnej zmene, a to k spoplatneniu vstupu do hradného areálu. Výška vstupného bola dohodnutá s Mestom Nitra a s Rímskokatolíckou cirkvou – Biskupstvo Nitra na sume 0,30 centov na osobu. Tento poplatok odráža celkovú filozofiu tohto kroku. Po komplexnej obnove hradného areálu z roka na rok stúpal počet návštevníkov, ktorí prichádzajú z rôznych kútov Slovenska. Nezisková organizácia prevádzkuje na hrade toalety, ktoré sú týmito návštevníkmi používané. Spolu s Nitrianskym biskupstvom zabezpečuje tiež poriadok v areáli a v expozíciách, ktoré boli na hrade zriadené. Činnosťou organizácie je tiež propagovať Nitriansky hrad, zabezpečovať servis pre turistov, najmä formou propagačných letákov, suvenírov, publikácii a podobne. Poplatok do areálu hradu vystihuje skôr poplatok za toaletu a je zrejmé, že nepokryje všetky tieto služby, ktoré sme vymenovali. Vďaka nemu sa nám však darí lepšie usmerňovať pohyb návštevníkov na hrade, ktorí hneď pri

vstupe do hradu dostanú informáciu o expozíciách, ktoré môžu navštíviť. S týmto poplatkom nám dvojnásobne stúpla návštevnosť Diecézneho múzea priemerne na počet 28 000 návštevníkov. Rovnako stúpla i návštevnosť Kazemát, čo nám napomáha v našej verejnoprospešnej činnosti – prezentovaní kultúrneho dedičstva verejnosti. Poplatok 30 centov umožnil tiež podporiť prípravu ďalších priestorov na sprístupnenie, ktorých sa verejnosť pravidelne dožaduje, v roku 2015 to bolo napríklad sprístupnenie veže Baziliky sv. Emeráma, na ktorú priemerne každý mesiac vystúpi 6000 ľudí. Spoplatnenie vstupu do hradného areálu nás zároveň núti rozšíriť ponuku sprievodcovských služieb pre turistov. V roku 2016, sme prostredníctvom nášho rezervačného systému, ponúkali turistom okrem slovenčiny, sprievodcovské slovo na hrade aj v anglickom, nemeckom, ruskom a maďarskom jazyku. Komunikácia cez online rezervačný formulár, cez email i prostredníctvom telefónnych kontaktov je pre nás samozrejmosťou. O vysokom záujme turistov o Nitriansky hrad svedčí aj bohatá návštevnosť našej webovej stránky www.nitrianskyhrad.sk Celková medziročná návštevnosť hradu tak v roku 2016 stúpla približne o 20 %. Nitriansky hrad v roku 2016 navštívilo približne 78 000 návštevníkov. K lepšej kontrole vstupu turistov na hrad v roku 2016 prispieval aj turniket, ktorý bol umiestnený pri vstupe do hradu. Prostredníctvom tejto novinky sme mohli lepšie monitorovať návštevnosť hradu, a tiež systematickejšie usmerňovať pohyb turistov.

Projekt Leto na Nitrianskom hrade 2016

Vďaka vstupnému poplatku sme v roku 2016 mohli zabezpečiť aj viaceré kultúrne podujatia. V roku 2012 Nitrianske biskupstvo zakúpilo do Gotickej priekopy ozvučovaciu a premietaciu techniku, čo umožnilo premietanie filmov pod otvoreným nebom. Prevádzky tohto kina sa opäť ujala nezisková organizácia Castellum, n.o. V roku 2016 sme v rámci tohto podujatia priniesli do Nitry koncert francúzskej šansoniérky Patricie Anton, a tiež koncert londýnskeho orchestra mladých Royal Chamber orchestra. V rámci letných premietaní boli premietnuté tituly, ktoré totálne naplnili Gotickú priekopu. I po týchto koncertoch a premietaniach sme mali veľmi kladné odozvy zo strany verejnosti, tieto koncerty prispeli k vytváraniu kladného vzťahu verejnosti ku kultúrnemu

dedičstvu Nitry.

Ďalšie realizované koncerty a podujatia

6. januára 2016 nezisková organizácia usporiadala trojkraľový koncert v Katedrále sv. Emeráma, v rámci neho vystúpili folkloristi z Novej Bystrice, ktorí do Nitry priniesli vianočný pozdrav z Kysúc. Koncert bol pripravený pre verejnosť zdarma a tiež sa na hrade stáva milou tradíciou spojenou s obdobím Vianoc.

Príprava nového infocentra a toalety pre imobilných

Keďže v hradnom areáli do dnešného dňa nexistuje toaleta pre imobilných, na jeseň roka 2016 sme pristúpili k riešeniu tohto problému. V podchode pri vstupe do hradného areálu je okrem predajne vstupeniek zriadená aj vrátnica. Vrátnica disponovala väčšími priestormi, kde by bolo možné takúto toaletu zriadiť. Keďže ide o dve miestnosti, spoločne so zriaďovateľom sme sa rozhodli, že tieto dve miestnosti prebudujeme na novú vstupnú pokladňu do hradu spolu s wc pre imobilných. V decembri 2016 už bola hotová elektroinštalácia, preložené vedenie optického kábla, steny boli nanovo omietnuté, bolo tiež vymurované nové WC a nové siete. V apríli 2017 sa nová sezóna začne už v nových priestoroch a veríme, že sa nám podarí dokončiť aj toaletu a skomfortniť tak návštevu hradu aj pre hendikepovaných návštevníkov. Súčasťou tejto toalety bude aj prebaľovací pult pre najmenších návštevníkov hradu. Na novej pokladni bude tiež možnosť odložiť si batožinu, detské kočiare a bicykle, čím sa opäť skvalitnia naše služby.

Príprava multimedialneho audiosprievodcu pre Nitriansky hrad

Návštevnosť hradu z roka na rok stúpa a citeľný je aj počet turistov zo zahraničia. Preto je potrebné zabezpečiť služby aj pre týchto návštevníkov. V roku 2016 sme pristúpili k príprave multimedialneho sprievodcu, ktorý je pre nás už nevyhnutnosťou. Umožní nám tak lepšie šíriť kultúrne hodnoty, ktoré sú spojené s Nitrianskym hradom. Aplikácia bude k dispozícii na vstupnej pokladni do hradu vo forme tabletov, tiež ju bude možné nainštalovať do mobilných telefónov. V roku 2016 sme sa v tejto súvislosti uchádzali o podporu formou žiadosti o dotáciu z Nitrianskeho samosprávneho kraja. Pripravené boli texty a obrázkový materiál

a zabezpečené boli preklady do anglického, nemeckého, poľského a maďarského jazyka.

Noc kostolov

Noc kostolov je už tradičným podujatím, ktoré Castellum, n.o. pripravuje. Ide o otvorenie kostolov v netradičnom čase. Nitrianska katedrála bola otvorená do 22:00 hodiny. V rámci večera vystúpilo v nej viacero umelcov, návštevníkov najviac zaujal chorálový koncert Scholy Gregoriana Cantorum kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre.

Sokoliar Tomáš na Nitrianskom hrade

Organizácia Castellum, n.o. zabezpečila počas letnej sezóny 2016 sokoliara, ktorý bol na južnom opevnení hradu k dispozícii návštevníkom. Turistov zaujali dravé vtáky, mohli sa o nich dozvedieť viac, vziať si ich na ruku, odfoťiť sa s nimi. Návštevníci si tiež mohli vopred objednať hodinovú prednášku o dravcoch spojenú s letovými ukázkami, a tiež s ukázkami lovu. Sokoliar Tomáš a jeho dravce boli v sezóne roku 2016 spestrením viacerých organizovaných prehliadok, ktoré sme pripravili pre väčšie kongresy, ktoré v Nitre v roku 2016 prebiehali. O činnosť našej organizácie je teda veľký záujem, o čom svedčí aj dopyt zo strany firiem a ďalších inštitúcií, ktorým záleží na tom, aby ich hostia odisšli z Nitry s plnohodnotným zážitkom.

V rámci rozličných kultúrnych podujatí, ktoré majú v Nitre dlhú tradíciu sme fungovali ako organizačná zložka. Nezisková organizácia na seba prebrala mnohé organizačné úlohy, na ktorých sa doteraz podieľala Rímskokatolícka cirkev - Biskupstvo Nitra. Ide najmä o úlohy spojené s organizovaním podujatí ako sú Cyrilometodské dni a Dni európskeho kultúrneho dedičstva. V rámci osláv Cyrilometodských dní organizácia pripravila prístupenie Biskupského paláca pre verejnosť, ktoré je každoročne sprevádzané obrovským záujmom verejnosti.

Od roku 2012 je Castellum, n. o. členom Nitrianskej organizácie cestovného ruchu (NOCR), ktorá je oblastnou organizáciou cestovného ruchu v Nitre. Členstvo v nej nám prináša vynikajúcu možnosť propagácie vlastných aktivít,

spolupráca s touto organizáciou zvyšuje tiež kvalitu služieb a ponuky pre turistov. Nitriansky hrad sa nám takto darí dostať do širšieho povedomia verejnosti a umožňuje nám to propagovať kultúrne hodnoty spojené s týmto miestom.

Zamestnanci organizácie v roku 2016

Organizácia okrem výkonného riaditeľa spolupracuje so študentmi, ktorí na Nitrianskom hrade pracujú najmä v letných mesiacoch. V mesiacoch september až december 2016 v rámci organizácie pracovali dvaja pracovníci prostredníctvom podpory z ÚPSVAR (absolvenstká prax). Keďže už ďalej nebolo možné udržať takýto stav, organizácia rozširovala svoje aktivity, bol potrebné zamestnať ďalšieho pracovníka. Organizácia poskytla trvalé zamestnanie brigádnice, ktorá na Nitrianskom hrade pracovala už počas štúdia. V roku 2017 je predpoklad na ďalších zamestnancov organizácie, keďže Castellum, n.o. bude zastrešovať aj kaviareň na hrade. Od septembra 2016 je v rámci organizácie zamestnaná aj jedna urpatovačka.

2. Ročná účtovnú závierka a zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých

Nezisková organizácia sa pri svojom vzniku rozhodla, že bude účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva. Od 1.1. 2016 prešla na účtovanie v podvojnom účtovníctve.

Ročná účtovná závierka je prílohou č. 1 výročnej správy.

4. Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

Výročná správa neobsahuje výrok audítora k ročnej účtovnej závierke, nakoľko nezisková organizácia podľa zákona č. 213/1997 o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby nie je povinná overovať účtovnú závierku audítorom vzhľadom k výške dotácií, ktoré dostáva zo štátneho rozpočtu, a tiež vzhľadom k výške príjmov, ktoré má.

5. Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch (vrátane prehľadu rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov)

Tento prehľad je súčasťou prílohy výročnej správy.

Výnosy tvorí:

- tržba z predaja vstupného, z poskytovania služieb a z predaja vlastných produktov (pohľadnice, katalóg múzea, ďalšie drobné suveníry)
- dary a príspevky
- príjmy z predaja kníh o Nitrianskom hrade, z organizovania podujatí (koncertov a filmových premietaní), z predaja suvenírov a umeleckých predmetov

Náklady tvoria:

- mzdy zamestnancom pracujúcim na dohodu: (táto položka zahŕňa odmeny pre sezónnych brigádnikov, ktorí pracujú pri obsluhu pokladne, v infocentre hradu, v Diecéznom múzeu, pomáhajú s upratovacími prácami, položka tiež zahŕňa mzdu riaditeľa neziskovej organizácie, ktorý pracuje na dohodu o pracovnej činnosti)
- výdavky spojené s činnosťou neziskovej organizácie: táto položka zahŕňa výdavky spojené so zabezpečením poriadku a čistoty v areáli, na toaletách, náklady na vodu, náklady spojené s nájmom priestorov, náklady vynaložené na zabezpečenie kultúrnych podujatí, náklady vynaložené na propagačnú a vydavateľskú činnosť

6. Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

Nachádza sa v prílohe výročnej správy.

7. Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie

V priebehu roka 2016 nedošlo k zmene v zložení orgánov neziskovej organizácie.

8. Záver

Nezisková organizácia plní účel a poskytuje všeobecne prospešné služby,

na ktoré bola založená. V rámci jej činnosti sa jej darí zveľaďovať Nitriansky hrad – národnú kultúrnu pamiatku, propagovať kultúrne hodnoty, ktoré na tomto mieste pramenia a tiež pripravovať ponuku kultúrneho vyžitia na hrade pre jeho návštevníkov.

Výročná správa bola schválená na zasadnutí správnej rady dňa 10. 2. 2017.

Mgr. Veronika Pleštinská, PhD.
riaditeľ neziskovej organizácie